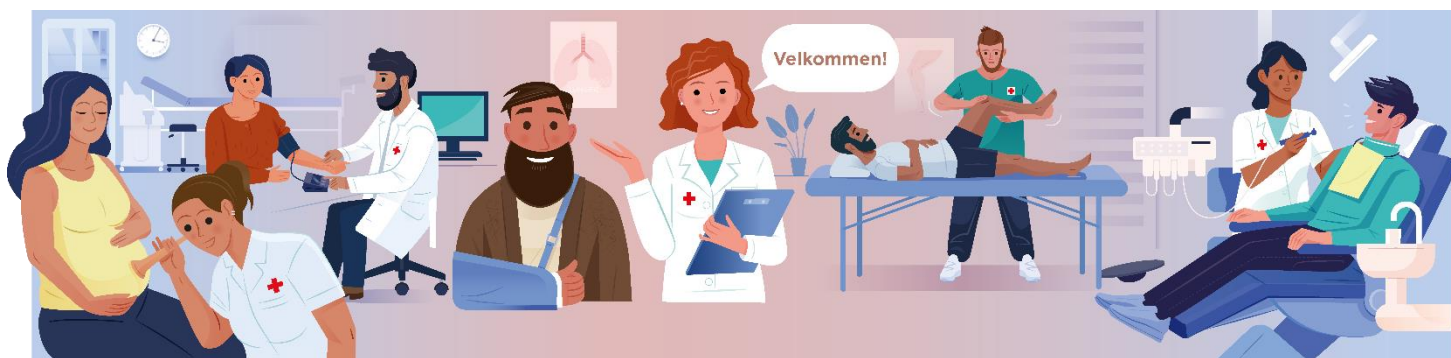

ÅRSRAPPORT 2022

Sundhedsklinik for
udokumenterede
migranter

Forord

Ligesom tidligere år har 2022 været et travlt år i Sundhedsklinikken med en øgning i antallet af patienter. I starten af året blev mange mennesker fra Ukraine desværre drevet på flugt, da landet blev angrebet af Rusland, og en del af disse mennesker søgte mod Danmark. Da situationen var uventet, ankom mange til landet uden at have adgang til basal sundhedshjælp i det danske sundhedsvæsen. En del havde brug for hurtig hjælp til blandt andet recepter på livsvigtig medicin og takket være den fantastiske, frivillige indsats og store fleksibilitet fra alle de frivillige i Sundhedsklinikken, var det muligt at træde til og tilbyde læge- og sundhedshjælp til disse mennesker. Årsrapporten her beskriver bl.a. antallet af patientbesøg, hvilken hjælp patienterne søger, og hvilken nationalitet de har.

Det er kun muligt at drive Sundhedsklinikken med finansiering fra private fonde og donationer. En stor og betydelig støtte kommer fra de mange, lokale Røde Kors-afdelinger, som i 2022 tilsammen har doneret 1,5 millioner kroner til klinikens drift. En fantastisk opbakning, der gør, at klinikken trygt kan fortsætte arbejdet. Også en stor tak til Oak Foundation Denmark, som har støttet klinikken i mere end 10 år, og som igen har valgt at støtte vores arbejde med en flot bevilling på 1,8 million kroner til året 2022-23. Det er en uvurderlig støtte.

Det er vigtigt at huske - og kan ikke siges for ofte - at klinikken kun kan fungere, fordi mere end 300 frivillige stiller deres tid og faglighed til rådighed i København, i Odense og i Århus. Læger, sygeplejersker, tandbehandlere, jordemødre, fysioterapeuter, bioanalytikere, tolke og andre hjælpere bidrager hver især med deres frivillige indsats, så alle patienter får den bedste, professionelle sundhedsbehandling. Uden den store, frivillige indsats ville klinikken ikke kunne eksistere, og Røde Kors ville ikke kunne behandle de mennesker, som ikke har andre sundhedstilbud.

Der skal også lyde en stor tak til Lægeforeningen og Dansk Flygtningehjælp, som fortsat bakker op.

Sundhedsklinikken tager afsæt i kernen af Røde Kors' vision om at forhindre og afhjælpe menneskelig nød, lidelse og diskrimination. Den bygger på Røde Kors' principper om medmenneskelighed, upartiskhed, uafhængighed og ikke mindst frivillighed.

Sundhedsklinikken er på alle måder en hjertesag for Røde Kors.

Anders Ladekarl
Generalsekretær
Røde Kors i Danmark

Indhold

Målgruppen	4
Den frivillige indsats	6
Klinikkens historie kort	7
Statistik for 2022	8
København	8
Antal patienthenvendelser	8
Hvor er patienterne fra	10
Juridisk opholdsstatus	10
Alder og kønsfordeling	12
Behovet for ydelser	13
Årsag til henvendelse	14
Århus	16
Antal patientbesøg	16
Hvor er patienterne fra	17
Juridisk opholdsstatus	18
Alder og kønsfordeling	19
Behovet for ydelser	20
Årsag til henvendelse	20
Odense	22
Antal patientbesøg og nye patienter	22
Nationalitet og opholdsstatus	23
Køn og aldersfordeling	24
Behovet for ydelser og årsag til henvendelse	25

Stigning af patienter fra EU-lande	26
Patienter fra Ukraine	27
Afsluttende kommentar	28
Bilag 1. Geografisk inddeling af verdenen	29
Bilag 2: Klassificering af henvendelsesårsag	31

MÅLGRUPPEN

Sundhedsklinikkens målgruppe er personer, der ikke har adgang til basal sundhedshjælp og udelukkende har adgang til akutte sundhedsydelser i det danske sundhedsvæsen, fordi de ikke har et dansk cpr-nummer eller har sygeforsikring. Det kan være personer med eller uden gældende opholdsvisa i Danmark.

Udokumenterede migranter defineres af International Organisation for Migration (IOM) som en gruppe af mennesker, der opholder sig i Danmark uden myndighedernes viden eller accept¹. Det estimeres, at der i Europa lever 1,9 til 3,8 millioner udokumenterede migranter². Rockwool Fonden har i 2019 anslået, at der lever mellem 22.900-28.900 udokumenterede migranter i Danmark³. Men det understreges samtidig, at tallene er baseret på et skøn, da det i sagens natur ikke er muligt at tælle mennesker, som opholder sig illegalt i landet.

Det kan være udenlandske kvinder og mænd, som er i Danmark for at arbejde, er handlet til prostitution eller i tvangsarbejde, afviste asylansøgere, slægtninge til herboende, som ikke kan få bevilget familiesammenføring, herunder kvinder, der bliver gift med en herboende mand. Det kan være tidligere studerende og au pair-kvinder, der ikke rejser hjem, når deres studie eller kontraktforhold udløber.

Målgruppen er også personer, som har lovligt ophold i Danmark, men som ikke har adgang til sundhedshjælp. Det er bl.a. personer, der søger familiesammenføring og afventer svar på ansøgning. Eller der kan være tale om EU-borgere, som ikke er i besiddelse af et EU-sygesikringskort og dermed ikke er dækket af deres sundhedsforsikring fra hjemlandet⁴.

Migranter anses for at være en sårbar gruppe og deres ret til ydelser fra det danske sundhedsvæsen er komplekst. I Danmark har udokumenterede migranter kun ret til sundhedsydelser i begrænset omfang efter Sundhedslovens §80. Af loven fremgår det, at de har ret til akut sygehusbehandling samt til lindrende sygehusbehandling i de tilfælde, hvor det vurderes, at personen ikke kan henvises til behandling i hjemlandet⁵.

I de tilfælde, hvor patienterne henvender sig i klinikken med behov for akut indlæggelse, gøres dette som regel ved, at den frivillige læge i klinikken indlægger patienten via de respektive centralvisitationer i regionerne. indlæggelse af patienten. I de enkelte tilfælde, hvor patienterne er alvorligt syge og

1 International Organization for Migration. Key Migration Terms [Internet]. International Organization for Migration. 2015 [henvist 4. oktober 2019]. Tilgængelig hos: <https://www.iom.int/key-migration-terms>.

2 Triandafyllidou A. CLANDESTINO Project Final Report [Internet]. Athens, Greece: Hellenic Foundation for European and Foreign Policy; 2009 nov. (CLANDESTINO: Undocumented Migration: Counting the Uncountable. Data and Trends Across Europe). Tilgængelig hos: http://clandestino.eliamep.gr/wp-content/uploads/2010/03/clandestino-final-report_november-20091.pdf

3 Larsen C, Saksen JR. De illegale indvandrere i Danmark, 2008-2018. København: Rockwool Fonden; 2019. Report No.: 57.

har behov for længerevarende behandlinger, det ikke har været muligt at opnå hjælp til via klinikkens netværk, må patienterne desværre rådes til at søge behandling i privat regi mod egen betaling eller søge behandling i det land, som de oprindeligt kommer fra. Disse muligheder er dog langt fra en reel mulighed for de fleste patienter, da de ikke har de nødvendige økonomiske ressourcer og kommer fra lande, hvor der ikke er et sundhedsvæsen med mulighed for behandling.

DEN FRIVILLIGE INDSATS

Sundhedsklinikken er fuldt ud afhængig af og baseret på frivillig professionel indsats. Klinikkerne i København, Århus og Odense har tilsammen mere end 300 frivillige. Røde Kors har ansat en leder, der har det overordnede ansvar for alle tre klinikker og som sammen med to deltids-medarbejdere i København og to deltidsmedarbejdere i Århus leder- driver- og koordinerer den daglige indsats i klinikkerne.

Staben af frivillige består af læger, sygeplejersker, jordemødre, tandlæger, klinikassistenter/tandplejere, fysioterapeuter, kiropraktorer, bioanalytikere/laboranter samt studerende og andre, som hjælper til. Klinikken har desuden tilknyttet speciallæger og privatklinikker, som tilser patienter med jævne mellemrum eller ved tilkald. Det drejer sig om bl.a. hudlæge, gynækolog, psykiater, diabetes-specialister, øjenlæge, øre-næse-hals-læge, hjertelæger og røntgen klinik.

Alle frivillige sundhedsbehandlere har autorisation og klinikken er registeret som "Klinik for Læge og Tandbehandling" under Sundhedsstyrelsen. De fleste frivillige henvender sig af sig selv, og interessen for at være frivillig er stor, hvorfor klinikken har venteliste til at blive frivillig.

Sundhedsklinikken tilbyder den nødvendige sundhedshjælp, som målgruppen ikke kan få i det offentlige danske sundhedsvæsen. Med udgangspunkt i blandt andet lægeløftet og medmenneskelighed behandler de frivillige i klinikken patienternes sygdomme, så de ikke udvikler sig til akutte og livstruende situationer. Klinikken har også en vigtig funktion med at behandle smitsomme sygdomme såvel af hensyn til patienten, som for at begrænse smitterisikoen i forhold til det øvrige samfund. Ligeledes er det en vigtig opgave at tilse og rådgive de gravide kvinder, som ikke har adgang til almindelig jordemoderkontrol.

De frivillige sundhedsfaglige i klinikken behandler patienternes nyopståede sygdomme samt kroniske sygdomme som f.eks. diabetes og forhøjet blodtryk og er herigennem med til at mindske risikoen for akutte og livstruende situationer og forbygger hospitalsindlæggelser

Der er desuden tilknyttet tolke, som yder telefontolkning for klinikken ved behov. Tolkene består dels af frivillige tolke og dels af professionelle tolke fra Translation Team.

KLINIKKENS HISTORIE KORT

I 2011 åbnede Røde Kors en sundhedsklinik i København i samarbejde med Lægeforeningen og Dansk Flygtningehjælp. Siden dengang har klinikken åbnet afdeling i Aarhus (2013) og i Odense (2019). De tre afdelinger drives og administreres af Røde Kors som en samlet klinik med tre adresser. Samarbejdspartnerne bag klinikken er fortsat Lægeforeningen og Dansk Flygtningehjælp, som har været med til fra start og sikret, at klinikken blev en realitet, og som fortsat støtter og bakker op om klinikken. Parterne bag sundhedsklinikken mener, at alle har ret til sundhed.

Alle klinikker er registreret i Sundhedsstyrelsen som private klinikker. Det betyder, at Sundhedsstyrelsen fører tilsyn med klinikkerne og har godkendt, at vi overholder alle forskrifter for at drive privat klinik.

STATISTIK FOR 2022

De følgende afsnit og figurer angiver data registreret for alle patienthenvendelser i de eksisterende tre klinikker i henholdsvis København, Århus og Odense. Alle patienter bliver modtaget af en sygeplejerske, som foretager en visitation ved at spørge til årsag for henvendelsen, om han/hun har været i klinikken før og om deres juridiske opholdsstatus. Desuden registreres oplysninger om personlige data som navn, fødselsdato, nationalitet og telefonnummer. Patienterne spørges også om, hvor de har hørt om klinikken, og hvilken problemstilling de ønsker hjælp til.

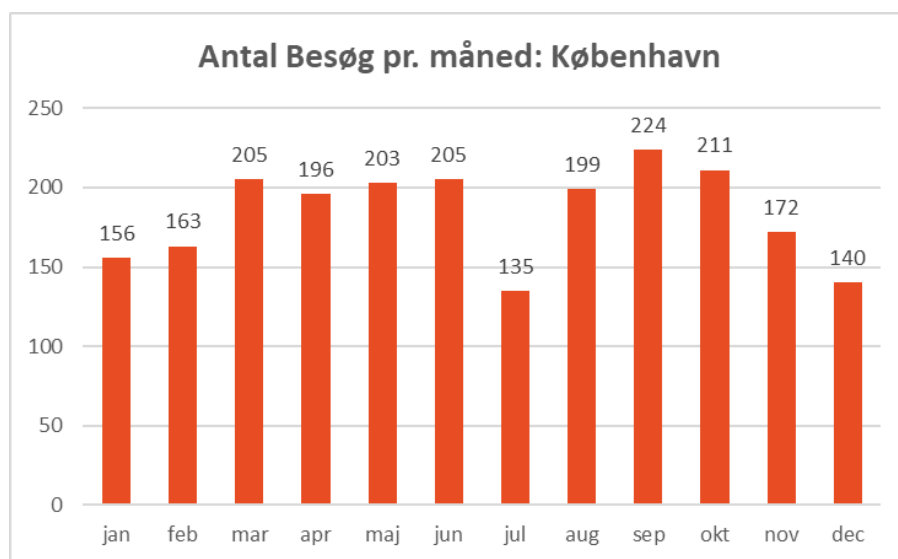
Personlige oplysning som navn og fødselsdato, anvendes til klinikens sikrede elektroniske journalsystem, så det er muligt at sikre patienterne kontinuerlig behandling. Andre oplysninger bliver tastet ind i elektronisk fil med henblik på at kunne føre statistik og skrive indeværende årsrapport.

København

Klinikken i København har det største antal patienthenvendelser ud af de tre eksisterende klinikker. Der er åbent tre gange om ugen i tidsrummet kl. 17–20, hvor der afhængig af ugedagen er læger, sygeplejersker, tandbehandlere, fysioterapeuter, jordemoder, kiropraktor, bioanalytikere og hjælpere i modtagelsen til at gå til hånd. Der er desuden faste dage med børnelæge til tilsyn og vaccination af børn, psykiater, hudlæge og særlige diabetesbehandlere. Der er tandlæge fast en gang om ugen. Ud over de faste åbningstider har klinikken åbent, når der tilkaldes speciallæger til patienterne så som gynækolog, øjenlæge, øre-næse-hals-læge o.l.

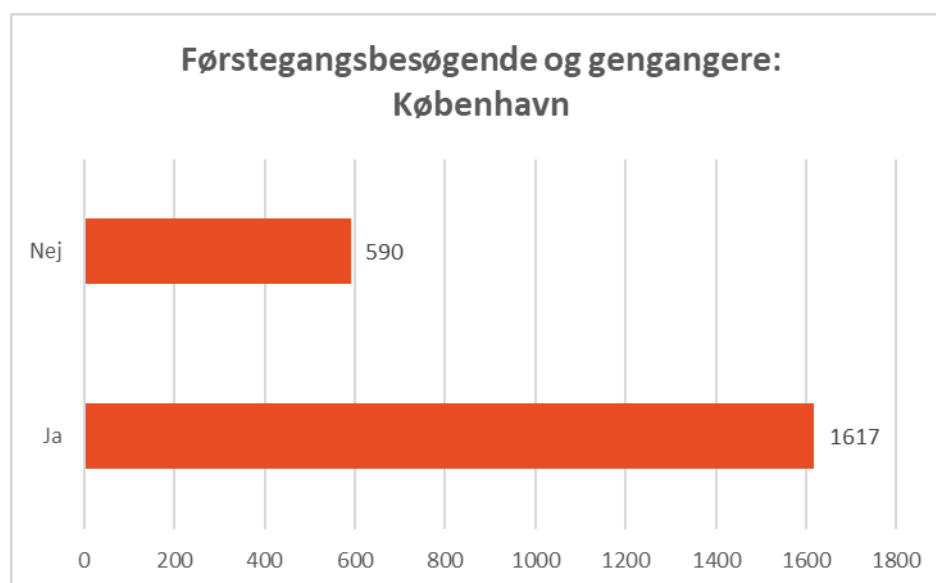
Antal patienthenvendelser

Det samlede antal patienthenvendelser i København i 2022 var 2209, med en stigning i antallet af patienthenvendelser med 331 henvendelser svarende til hele 17,6%. Antallet af patienthenvendelser fremgår nedenfor måned for måned. Tallene indeholder også de patienter, som er blevet tilset af en speciallæge inden almindelig åbningstid.

Samlet antal patientbesøg pr. måned i København i 2022

I modtagelsen bliver patienterne noteret for, om det er deres første besøg i klinikken, eller om de har været i klinikken før. Figuren nedenfor giver et billede af, at klinikken hele tiden modtager nye patienter, selv om der er flest gengangere. Der kan være tale om patienter med kroniske sygdomme så som forhøjet blodtryk, stofskiftesygdomme, diabetes eller hudlidelser, hvor de kommer for at få recept på medicin og for at få kontrolleret om behandlingen virker efter hensigten. Andre kommer til jordemoder kontrol under graviditet flere gange, til behandling hos fysioterapeut eller for at få svar på blodprøver etc. Langt de fleste patienter benytter klinikken flere gange, men selvom antallet af gengangere er langt større end antallet af nytilkomne, er antallet af nytilkomne steget med 75 % fra 326 i året 2021 til 590 i 2022.

Antal nye patienter (nej) og gengangere (ja). København 2022

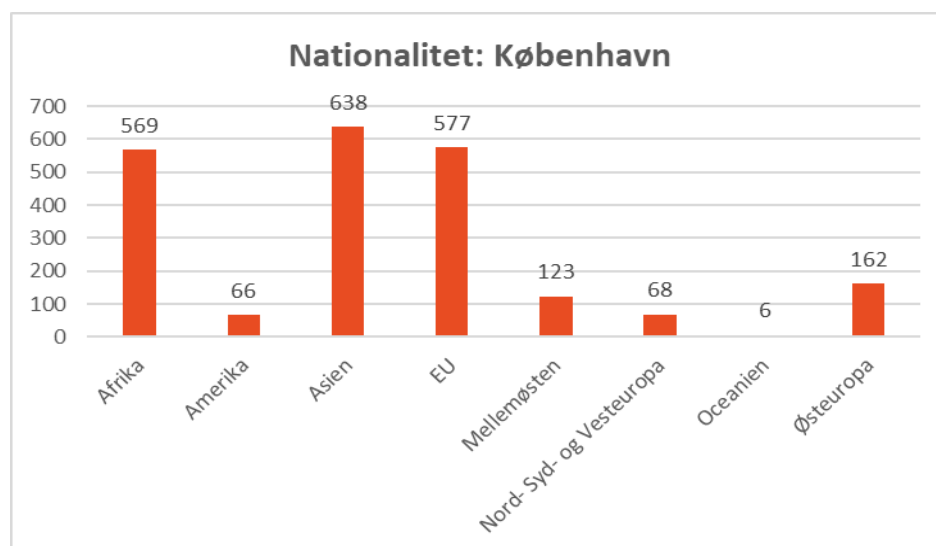
Budskabet om klinikkens tilbud er nået vidt ud blandt andre sociale aktører i København og omegn. Kendskabet til klinikken udbredes gennem klinikkens hjemmeside, professionelle netværk, kommuner, regioner til organisationer, som tilbyder andre former for hjælp til udsatte befolkningsgrupper. De fleste patienter får dog kendskab til klinikken via personligt netværk, gennem venner eller ved at søge på internettet. Flere hospitaler henviser patienter til klinikken for opfølgende behandling, og mange tidligere patienter fortæller om klinikken til andre mulige patienter. Det kunne for eksempel være en patient, som havde sprængte det øverste led af sin pegefinger, og som blev akut behandlet på hospitalet, hvorefter hospitalet efterfølgende henviser patienten til os for videre sår behandling.

Hvor er patienterne fra

For overblikkets skyld er patienternes nationalitet inddelt efter FN's geografisk inddeling af verden og har primært til formål at inddele verden demografisk. FN inddeler verden i 5 geografiske områder: Afrika, Amerika, Asien, Europa og Oceanien. Da der i Sundhedsklinikken er brug for en mere specifik inddeling af Europa bruges kun med 4 af FN's 5 demografiske inddeling.

For at skabe et geografisk overblik er der i denne rapport taget udgangspunkt i FN's demografiske inddeling af verden, da der i forbindelse med den statistiske analyse var brug for en mere specifik inddeling af Europa og vi gerne ville synliggøre Mellemøsten som et specifikt geografisk område, har vi lavet nogle ændringer/tilføjelser i forhold til FN's demografiske inddeling. I Bilag 1 ses en fuld liste over den geografiske inddeling.

Patienterne kommer fra hele verden, hvor den største gruppe af patienter i 2022 er med oprindelig nationalitet fra Asien med 638, efterfulgt af patienter fra EU-lande med 577. En næsten lige så stor gruppe af patienter kommer fra Afrika med 569. De mindste grupper er patienter fra andre lande i Mellemøsten, Østeuropa), Amerika og øvrige lande.

Antal patienten geografisk fordelt. København 2022. Se bilag 1, som uddybende forklaring til den geografisk inddeling.

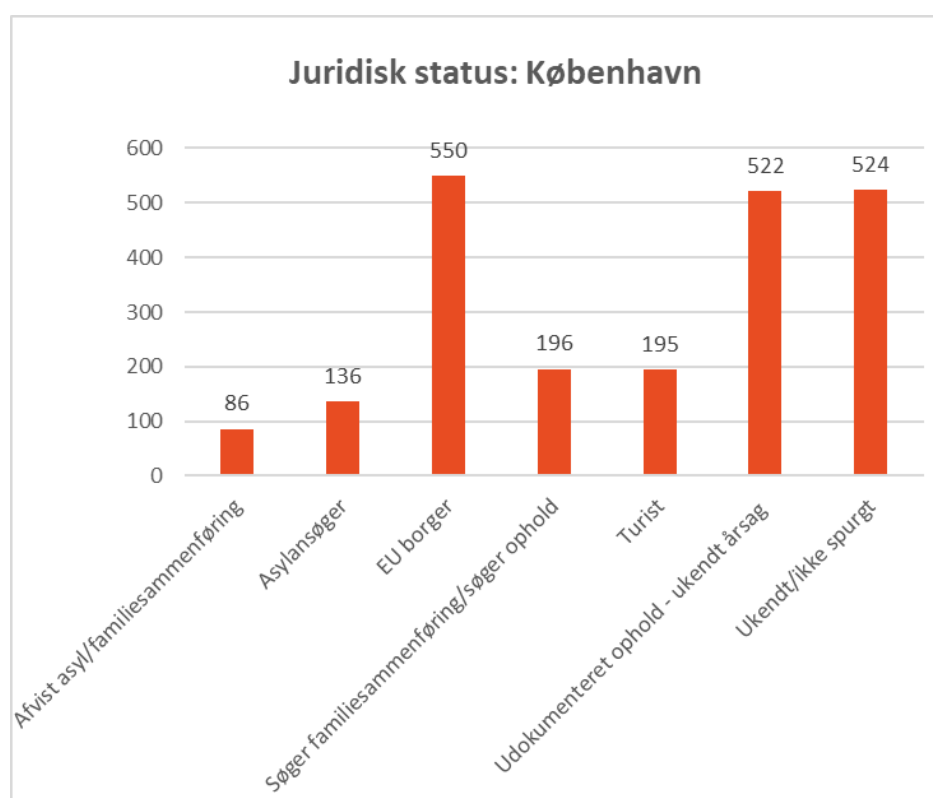
Juridisk opholdsstatus

Sundhedsklinikken tilbyder sundhedshjælp til alle uden dansk cpr-nummer eller gyldig sundhedsforsikring, der giver dem mulighed for at betale for den nødvendige sundhedshjælp. Når patienterne henvender sig i klinikken, bliver de spurgt, om de ønsker svarer på deres juridiske opholdsstatus i Danmark.

Dette har ingen betydning for den tilbudte behandling, og patienterne spørges udelukkende for at få indblik i og kunne dokumentere patientgruppen, som benytter sig af klinikkens hjælp.

Som det fremgår af grafen nedenfor, er en betydelig del af patienterne ikke blevet spurgt eller har ikke ønsket at svare, og en lige så stor del af patienterne svarer "udokumenteret ophold/ukendt årsag". Derfor er de indsamlede data langt fra et fyldestgørende billede af patientgruppens juridiske opholdsstatus. Det kan dog siges, at en betydelig del af patienterne kommer fra EU lande, og med stor sandsynlighed opholder sig i Danmark med lovligt visa (og dermed ikke er udokumenteret).

En anden betydelig del af patienthenvendelserne, er personer som opholder sig i Danmark på midlertidigt visum eller er i proces med familiesammenføring og ikke har nogen sundhedsforsikring. Disse grupper har ligeledes ikke ret til sundhedshjælp i Danmark og skal betale for sundhedsydelser i enten det offentlige danske sundhedsvæsen eller hos private udbydere.

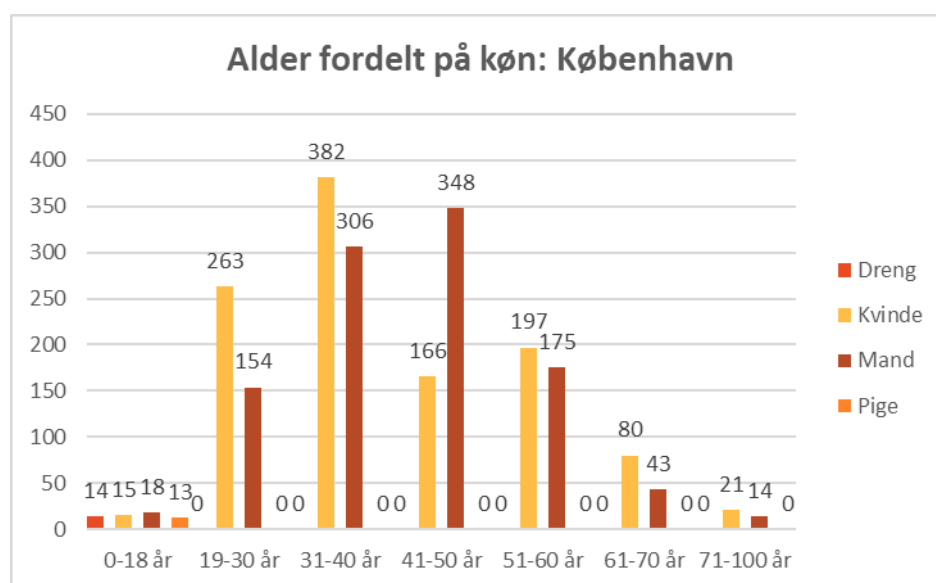
Antal patienter fordelt efter deres juridiske status i Danmark. København 2022

Patienter med oprindelse i EU-lande udgør over en fjerdedel af det samlede antal patientbesøg, og er dermed den næststørste gruppe af patienter. Det er uvist ud fra indeværende data, hvorvidt disse personer opholder sig i Danmark med lovligt visa eller ikke. Men som udgangspunkt kan EU-borgere kun modtage sundhedshjælp i Danmark, hvis de er besiddelse af et EU sundhedskort, som de får udstedt i deres oprindelsesland. EU-borgere har ret til sundhed i Danmark efter reglerne i EU-forordningen og EU-retten generelt eller Danmarks internationale eller bilaterale aftaler, eller hvis

vedkommende har bopæl i et af landene Sverige, Norge, Finland eller Island, Færøerne eller Grønland⁶ ⁷. De patienter fra EU-lande, som søger hjælp i Sundhedsklinikken, har enten ikke ret til sundhedshjælp i deres oprindelseslands eller har ikke et gyldigt EU sundhedskort.

Alder og kønsfordeling

Det er aldersgruppen fra 30 år til 49 år, som udgør den største andel af patienter, men der kommer patienter i alle aldre fra 0 år til over 70 år. At langt de fleste patienter befinder sig i denne aldersgruppe, kan måske hænge sammen med, at de i denne alder er i stand til at bevæge sig over landegrænser, og eventuelt er kommet til Danmark for at søge arbejde, søge opholdstilladelse eller blive familiesammenført.

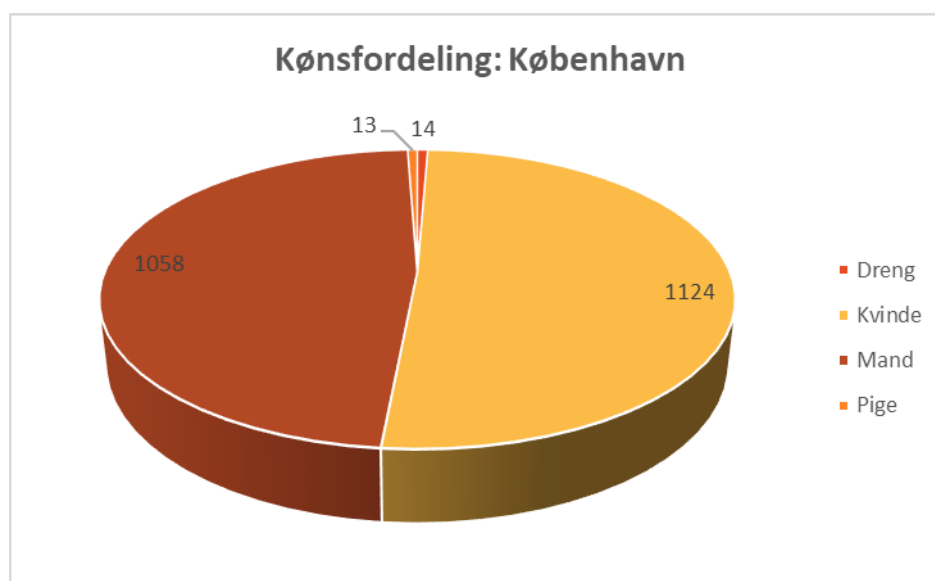

Alder fordelt på køn. København 2022

Gruppen af patienter er nogenlunde ligelig fordelt mellem kvinder og mænd. I de foregående år, har der været flest mænd ud af den samlede patientgruppe, men i 2022 var andelen af kvinder en lille smule større. Det er uvist hvorfor andelen af kvinder og mænd ændres. Det kan muligvis skyldes at andelen af mænd søger arbejde udenfor eget hjemland, og at der ses flere kvinder som søger familiesammenføring.

⁶ www.borger.dk/sundhed-og-sygdom/Sygesikring-og-laegevalg/Sygesikring-for-udlaendinge-i-Danmark

⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>

Kønsfordeling. København 2022

Behovet for ydelser

Behovet for sundhedsydelser er for langt de fleste patienter behov for lægehjælp, men en del kommer også til klinikken for at få hjælp af tandlæge eller jordemoder.

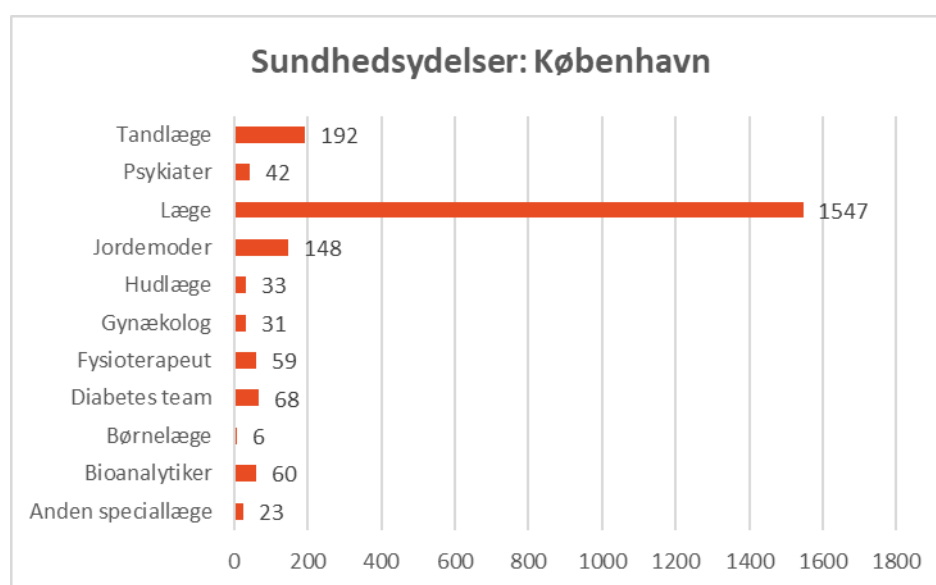
Den akutte tandbehandling er efterspurgt. I Danmark forudsætter tandlæge ikke dansk cpr-nummer, som det er tilfældet med lægebehandling, og alle kan henvende sig til en privat tandlæge for behandling mod betaling. Tandbehandling i Danmark på private klinikker er dog ofte dyrt, og mange har ikke de nødvendige økonomiske midler. De mange henvendelser til tandlæge vidner om et stort behov for akut tandbehandling. Mange af klinikkens patienter har i kraft af deres sociale omstændigheder store tandproblemer, da de ikke har modtaget forebyggende tandbehandling i deres barndom. Enkelte, mindre rodbehandlinger kan forekomme, men det er en behandling, der kræver megen tid og gentagne behandlinger, hvorfor dette kun udføres i særlige tilfælde. Den akutte tandbehandling handler for en stor del om smerte-dækning og penicillinbehandling af infektioner i tænder, tandudtrækning og fyldning af huller.

Nogle gravide kommer én gang, oftest inden de føder, men de fleste kommer flere gange til jordemoderkonsultation under deres graviditet. Antallet af henvisninger til speciallæger dækker over såvel de konsultationer, som foregår i speciallægernes egne klinikker, og dem som foregår i klinikken uden for åbningstid. Der er især henvist en del patienter til hudlæge, øre-næse-hals-læge, gynækolog, øjenlæge, røntgen eller psykiater.

Der er en del patienter som er diagnosticeret med diabetes - både type 1 og type 2. Alle diabetespatienter får mulighed for at blive tilset og reguleret af en læge og sygeplejerske med speciale i diabetes, hvis der er behov for dette. Der er ligeledes en fodterapeut til rådighed, som tilser eventuelle sår o.l. på fødderne. Diabetesteamet kommer fast en gang om måneden.

Der tilbydes fysioterapi/kiropraktor hver anden torsdag. Indtil videre passer det med at tilbyde fysioterapi hver anden torsdag. Der er dog stadig langt flere patienter, der kunne have glæde af denne behandling, da mange henvender sig i klinikken med klager og smerter i bevægeapparatet og muskelspændinger. Fysioterapi/kiropraktor er en behandlingsform, der tager længere tid end en lægekonsultation. Det er derfor begrænset, hvor mange patienter, der kan komme i behandling hver 14. dag.

Grafen nedenfor er en samlet oversigt over antallet af patientbesøg hos de forskellige sundhedsfaglige grupper. En enkelt patient kan have fået hjælp af flere faggrupper ved et enkelt besøg i klinikken, hvorfor antallet af ydelser er større end antallet af samlet antal patientbesøg, der er nævnt tidligere.

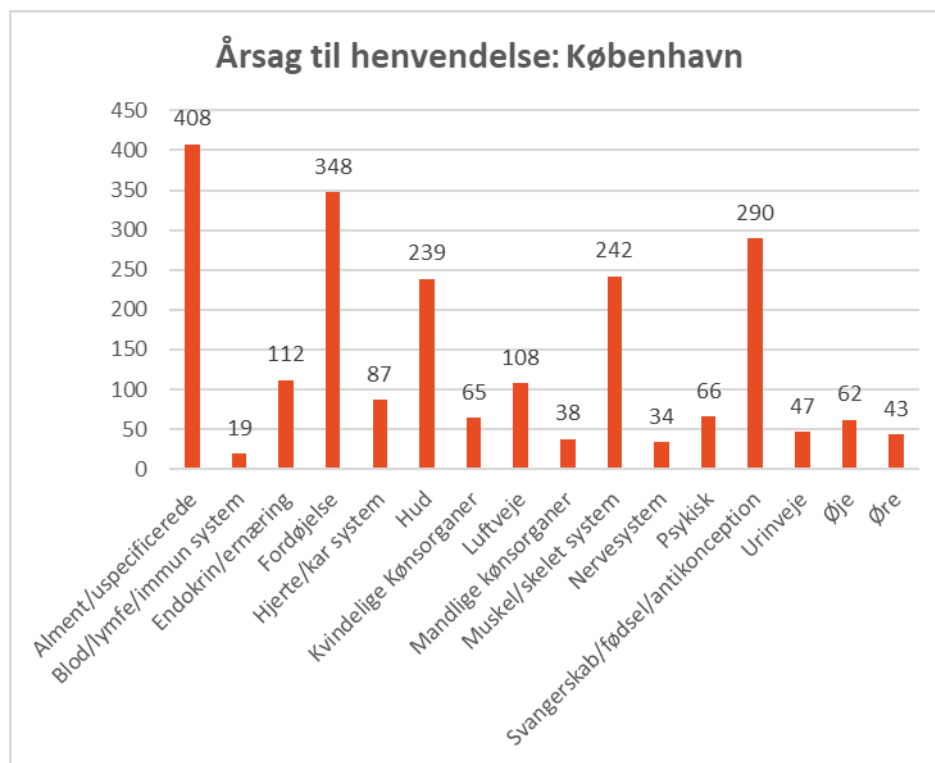
Antal patienter fordelt på, hvilken sundhedsfaglige ydelse de har haft brug for. København 2022

Årsag til henvendelse

Når patienterne henvender sig i klinikken, bliver der ved modtagelse noteret, hvad patienten ønsker hjælp til, og hvilke symptomer vedkommende oplever. En patient kan godt have flere årsager til at henvende sig i klinikken åbningstid samme dag som f.eks. have smerter i ryggen, kløe i øjne og tandpine. For at kunne give et billede af, hvilke grunde patienterne har til at henvende sig i klinikken, er årsagerne grupperet i en forsimplet udgave klassificeret efter ICPC-2, International Classification of Primary Care, 2nd Edition, og en fuld fortegnelse kan ses i Bilag 2.

Sundhedsklinikken fungerer som en almen lægepraksis, og patienter henvender sig med tilsvarende problemstillinger som ved en praktiserende læge i Danmark. En stor del af patienterne henvender sig med uspecificerede sundhedsproblemer, fordøjelsessystemet (herunder tandproblemer), ondt i muskler/led eller med hudproblemer. Tilsvarende udgør antallet af patienter, som kommer til

jordemoderkonsultationer en betydelig del af patienterne, eller kvinder der ønsker hjælp til prævention mod graviditet.

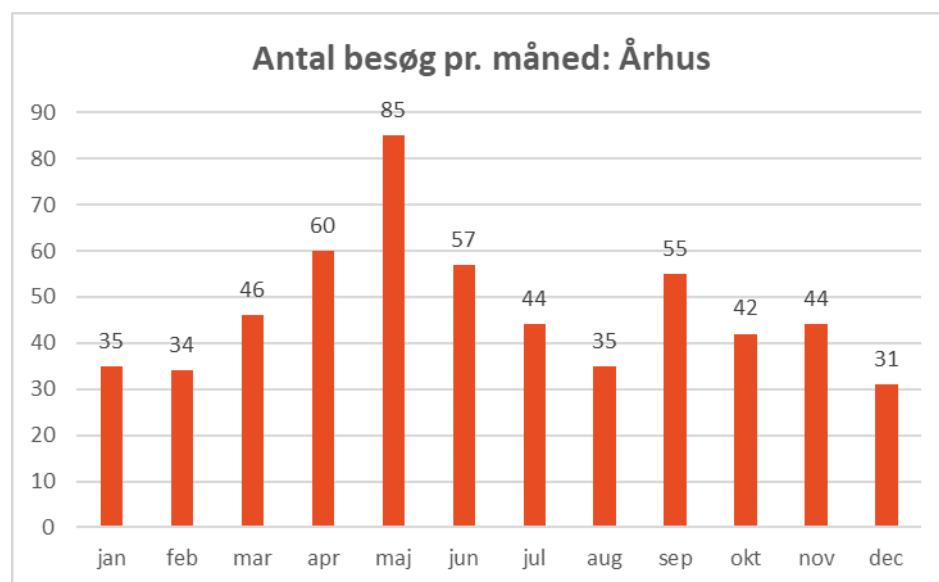
Kategorisering af sygdomme er opdelt efter "International Classification of Primary Care – 2th Edition i en forsimplet udgave. Se bilag 2. København 2022

Århus

Klinikken i Århus har åbent to gange om ugen mandag og torsdag i tidsrummet kl. 17–20 med læger, sygeplejersker, jordemødre, tandbehandlere, bioanalytikere og hjælpere i modtagelsen til at gå til hånde. Der er mulighed for tandlæge hver anden uge. Der er ikke noget fast tilbud om fysioterapi, men klinikken råder over en frivillig fysioterapeut, som kommer efter aftale og behov. Derudover laves aftale med speciallæger så som gynækologer og psykiater efter behov.

Antal patientbesøg

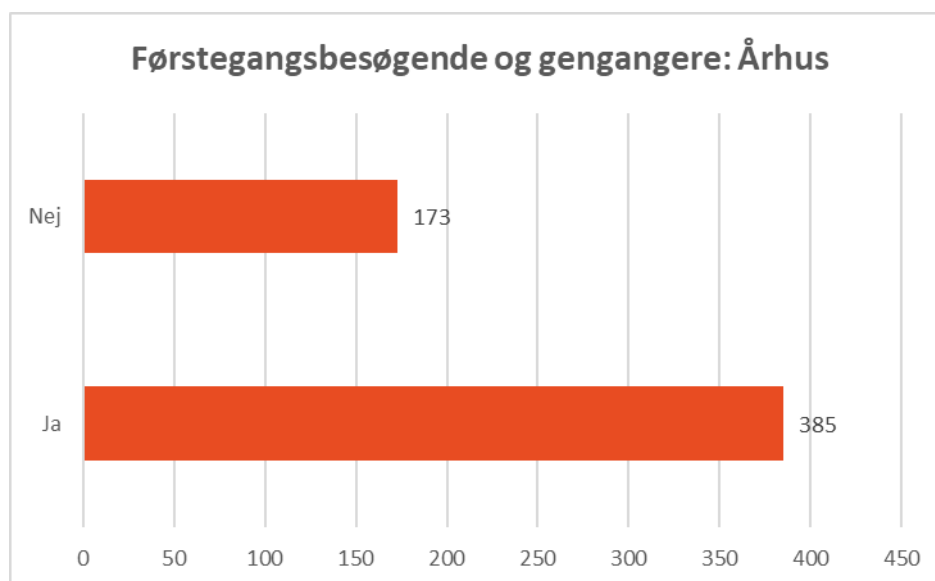
Antallet af patienthenvendelser i Århus i 2022 var i alt 568, hvilket er en stigning fra året før med 130 patientbesøg. Det er uvist, hvad denne stigning i patienthenvendelser skyldes. Der har særligt været en stigning i patientbesøg i maj måned, hvor en mulig årsag kan være antallet af patienter på flugt fra krigen i Ukraine, som gjorde brug af klinikken i Århus. Andelen af patienter fra Ukraine ud af det samlede antal patienter udgjorde hele 15% i 2022.

Antal patienter pr. måned. Århus 2022

Antallet af gengangere svarer til at ca. 45% af alle patienter benytter klinikken i Århus flere gange i 2022. I 2021 var antallet af gengangere større, med hele fire gange så mange som antallet af nye patienter, som kommer til klinikken for første gang. Årsagen til denne ændring er ukendt.

Gengangerne skyldes de samme grunde som i København. Gravide kommer ofte flere gange til jordemoder, kroniske patienter har brug for gentagne besøg til fornyelse af recepter og kontrol af behandling, og få svar på blodprøver.

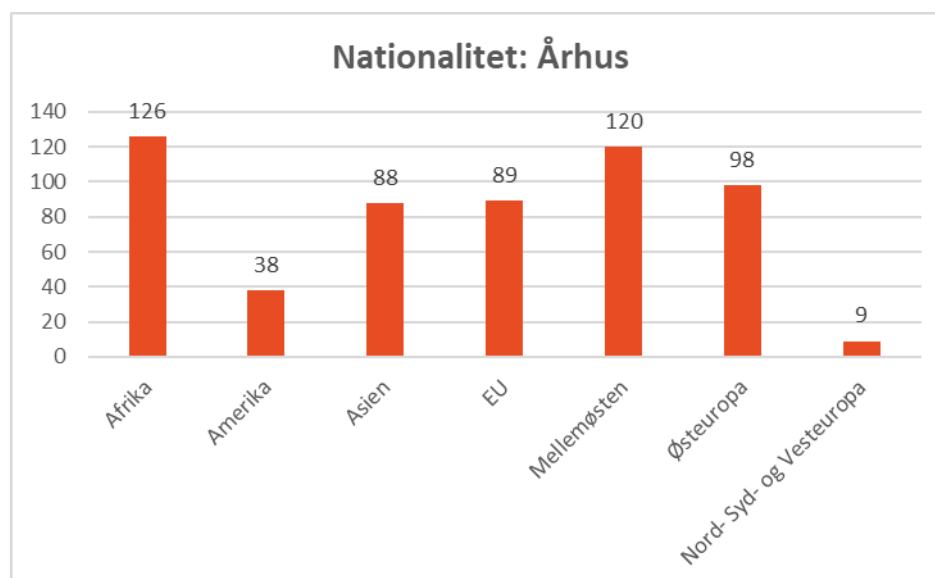

Antal nye patienter (nej) og gengangere (ja). Århus 2022

Hvor er patienterne fra

De fleste patienter som henvender sig til klinikken i Århus, kommer hovedsagelig fra Mellemøsten med 120 og Afrika med 126, efterfulgt af patienter fra Østeuropa med 98. Antallet af patienter fra EU-lande er 89, hvilket er en stigning fra 2021 på 60 patienthenvendelser.

De mindste patientgrupper har oprindelse fra Amerika, andre Europæiske lande.

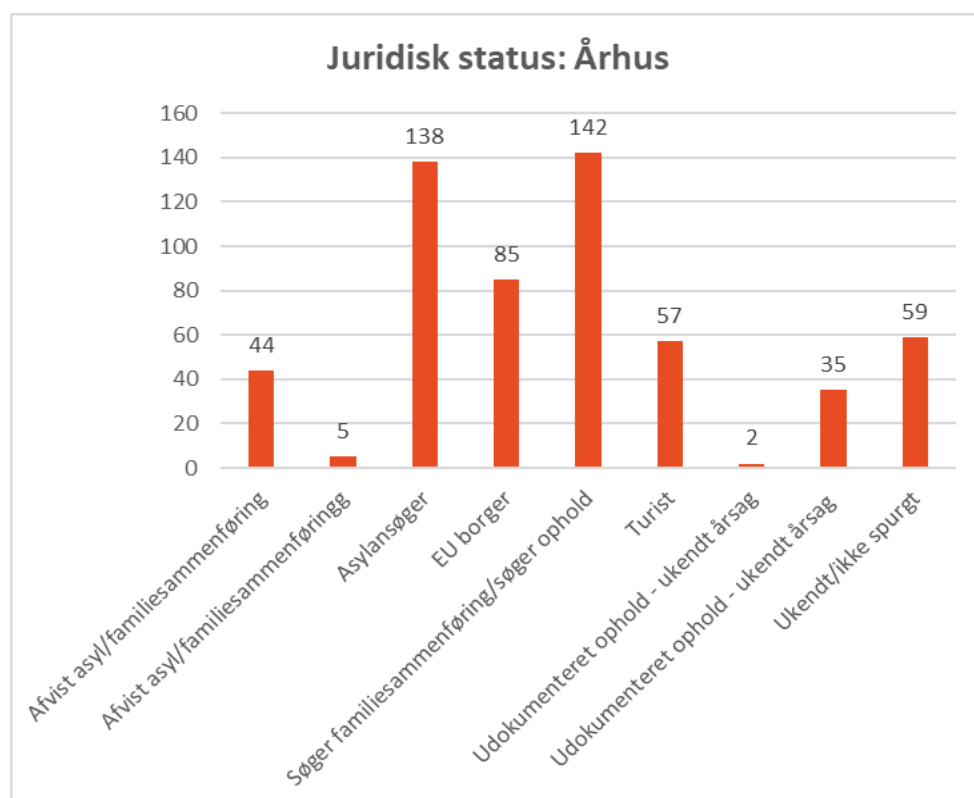
Antal patienten geografisk fordelt. Århus 2022. Se bilag 1, som uddybende forklaring til den geografisk inddeling

Juridisk opholdsstatus

Når patienterne henvender sig i klinikken, bliver de spurgt om de ønsker at oplyse deres juridiske ophold status, hvilket en del af patienterne gør. Det skal dog siges, at der kan være betydelig usikkerhed forbundet med disse data, da nogle patienter ikke er bekendt med forskel på asyl, familiesammenføring osv. Og nogle patienter ønsker ikke at svare direkte på spørgsmålet.

Langt størstedelen af patienterne, som henvender sig til klinikken i Århus, er personer som søger familiesammenføring, søger asyl eller søger anden type ophold. De opholder sig hermed fuldt dokumenteret og hermed lovligt i Danmark, men har ikke adgang til det danske sundhedsvæsen, på grund af den danske lov om familiesammenføring⁸. En tilsvarende store grupper af patienter er personer, som angiveligt søger asyl, men som har valgt at flytte ud fra asylcenteret, har pga. den danske lovgivning ligeledes mistet rettet til sundhedsydelser. Som det er tilfældet for klinikken i København, udgør EU-borgere uden EU-sundhedskort eller sundhedsforsikring ligeledes en betydelig gruppe^{9,10}. En del patienter ikke blevet adspurgt om deres juridiske opholdsstatus ved modtagelse i klinikken eller har ikke ønsket at svare på spørgsmålet.

Antal patienter fordelt efter deres juridiske status i Danmark. Århus 2022

⁸ <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/200312L00171>

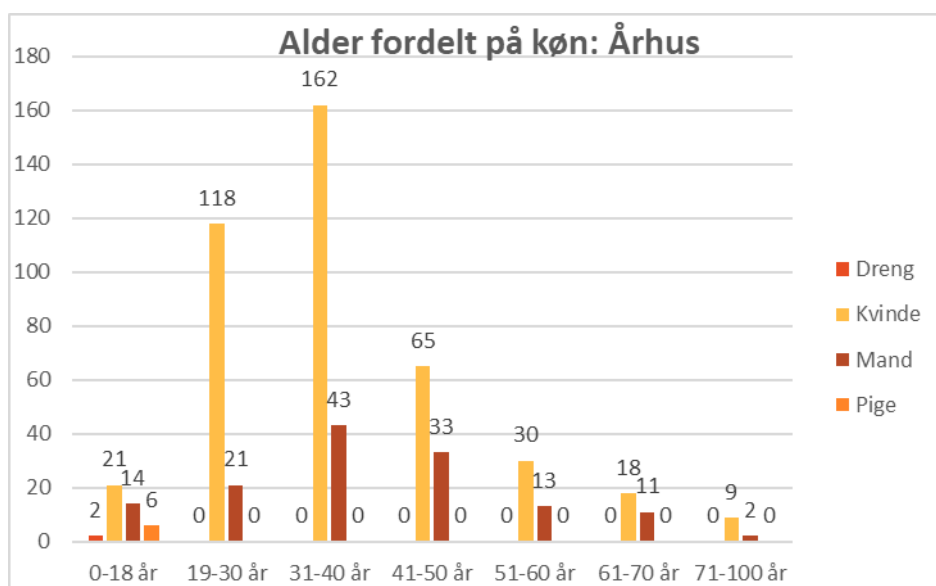
⁹ www.borger.dk/sundhed-og-sygdom/Sygesikring-og-laegevalg/Sygesikring-for-udlaendinge-i-Danmark

¹⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>

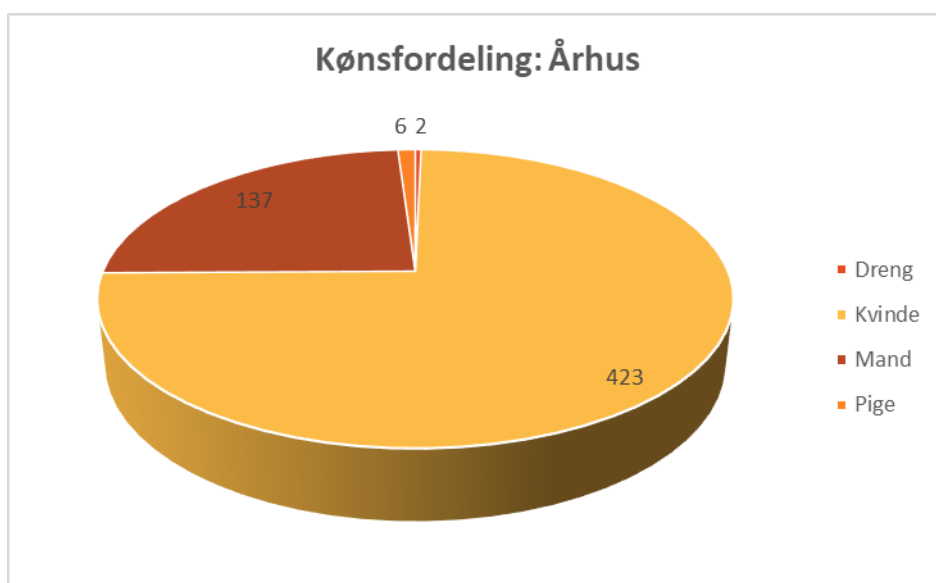
Alder og kønsfordeling

De fleste patienter i Århus er mellem 19-40 år.

Der er forskel på kønsfordelingen mellem patienter i København og i Århus. Hvor mænd i København udgør cirka halvdelen af patienterne, udgør kvinderne hovedparten med hele 75% af den samlede patientgruppe i Århus. Denne forskel kan skyldes, at der tilses flere gravide kvinder i Århus, der muligvis søger familiesammenføring og bor hos deres ægtefælle, mens flere mænd opholder sig i København for at arbejde. Denne overvejelse er dog ikke statistisk dokumenteret og bygger alene på samtaler med patienter i klinikkerne.

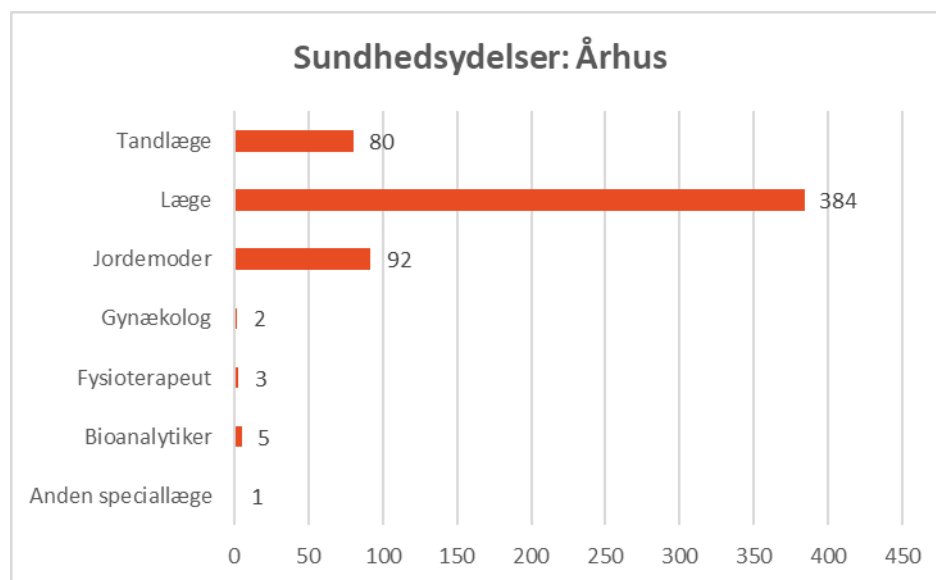
Alder fordelt på køn. Århus 2022

Kønsfordeling. Århus 2022

Behovet for ydelser

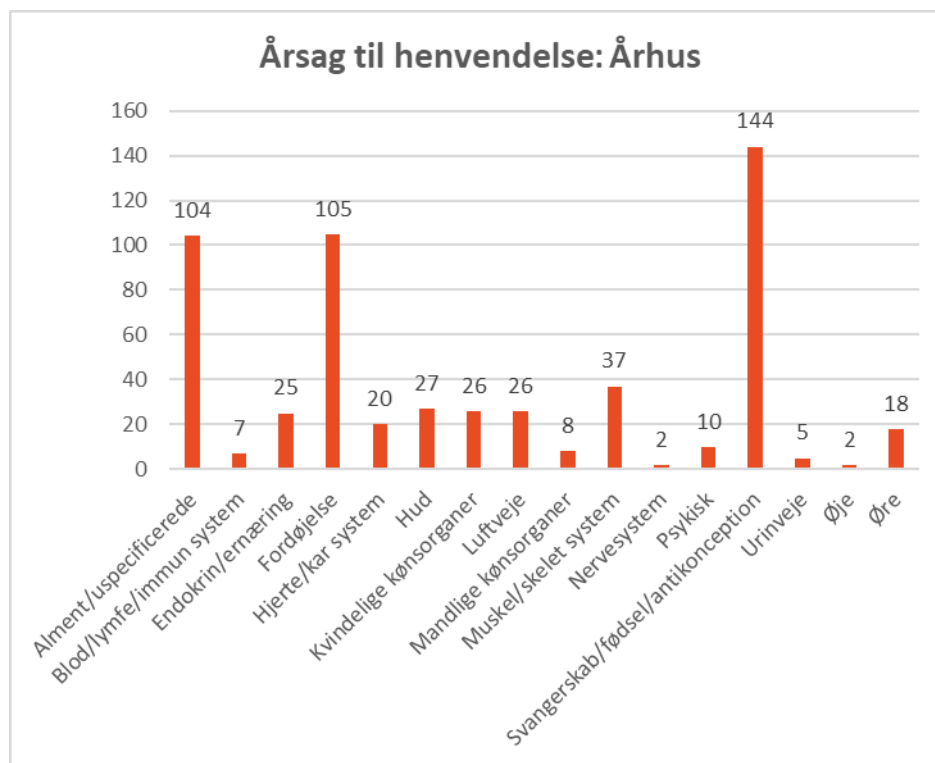
Som det er tilfældet i København, har patienterne også i Århus først og fremmest behov for at blive tilset af en læge, som er til rådighed to gange om ugen i den faste åbningstid. Antallet af henvendelser til jordemoder er ligeledes stort i Århus, og der kommer generelt mange kvinder, hvilket afspejles i kønsfordelingen som beskrevet tidligere. Derefter følger henvendelser til tandlægen.

Antal patienter fordelt på, hvilken sundhedsfaglige ydelse de har haft brug for. Århus 2022

Årsag til henvendelse

Mange henvendelse i Århus er relateret til graviditet, hvilket skyldes at antallet af kvinder udgør så stor en andel af patienterne. Herefter er den største årsager til henvendelse oplevede problemer med fordøjelse og almene klager, som dækker over smerter i kroppen, feber, infektioner, allergier og evt. svar på blodprøver. For fuld beskrivelse af klassificeringen af henvendelsesårsager se Bilag 2.

Kategorisering af sygdomme er opdelt efter "International Classification of Primary Care – 2th Edition i en forsimplet udgave. Se bilag 2. Århus 2022

Odense

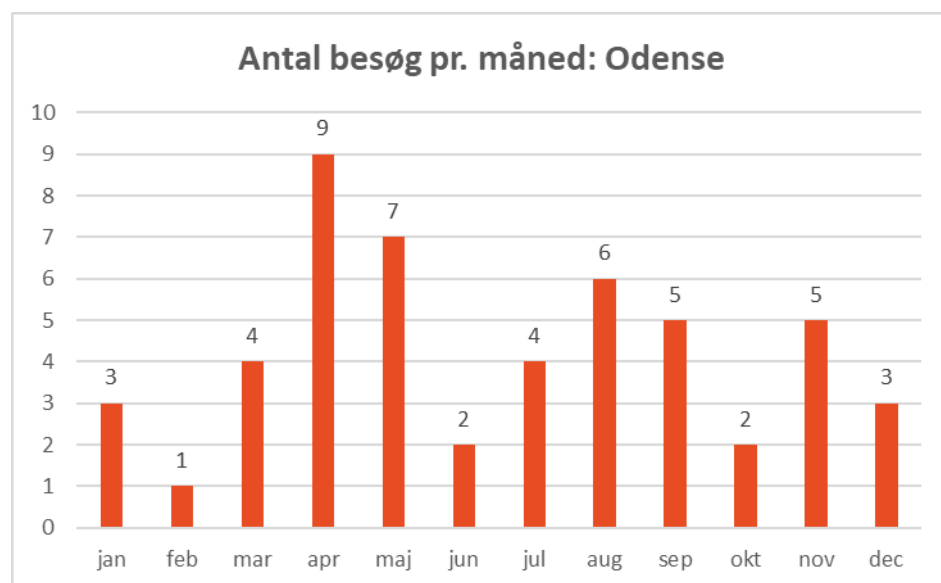
I 2022 flyttede klinikken i Odense til nye lokaler i centrum af byen for at gøre det lettere for patienterne at komme dertil med offentlige transportmidler. Klinikken har på nuværende tidspunkt fast åbningstid en aften om ugen med læge og sygeplejerske, samt jordemoder fast en gang om måneden. Patienter henvises desuden til speciallæger, der tilbyder deres hjælp ved behov.

Klinikken er fortsat i sin opstart, hvor vi i 2022 har arbejdet på at udbrede kendskabet til mulige brugere af klinikken og relevante samarbejdspartnere.

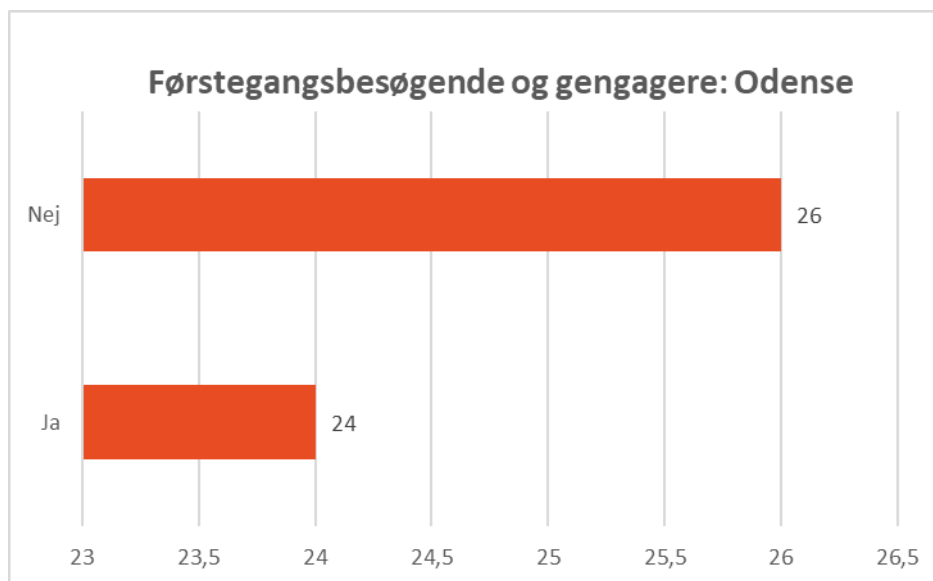
Antal patientbesøg og nye patienter

I 2022 har der været 51 patienthenvendelser, fordelt på de aftener klinikken har haft åbent, hvilket er lidt mindre end året før. Vi arbejder derfor stadig intensivt med at brede kendskabet til klinikken. Klinikken i Odense dækker som udgangspunkt hele Region Syd, hvorfor der også er geografiske udfordringer.

Cirka halvdelen af patienthenvendelserne i 2022 var patienterne, som kom til klinikken for første gang.

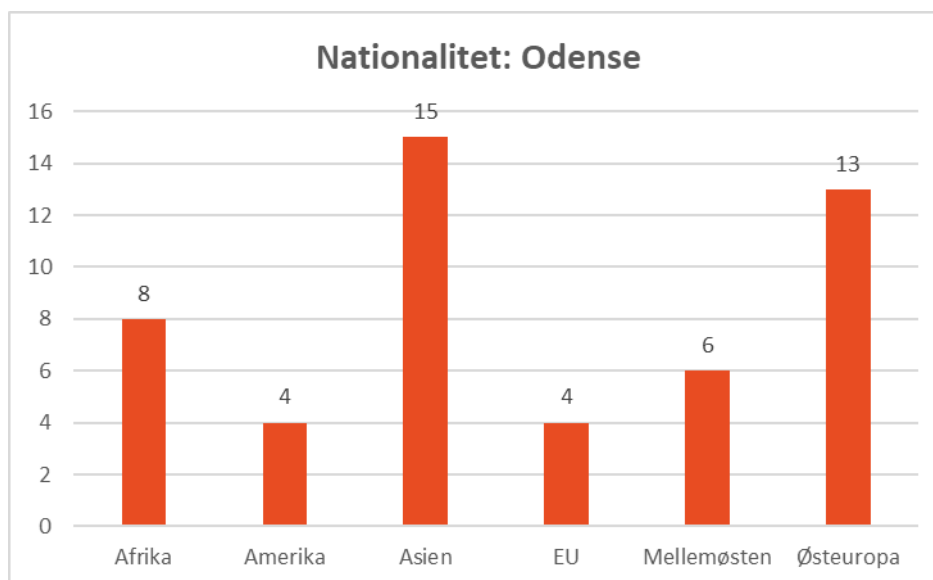
Antal patienter pr. måned. Odense 2022

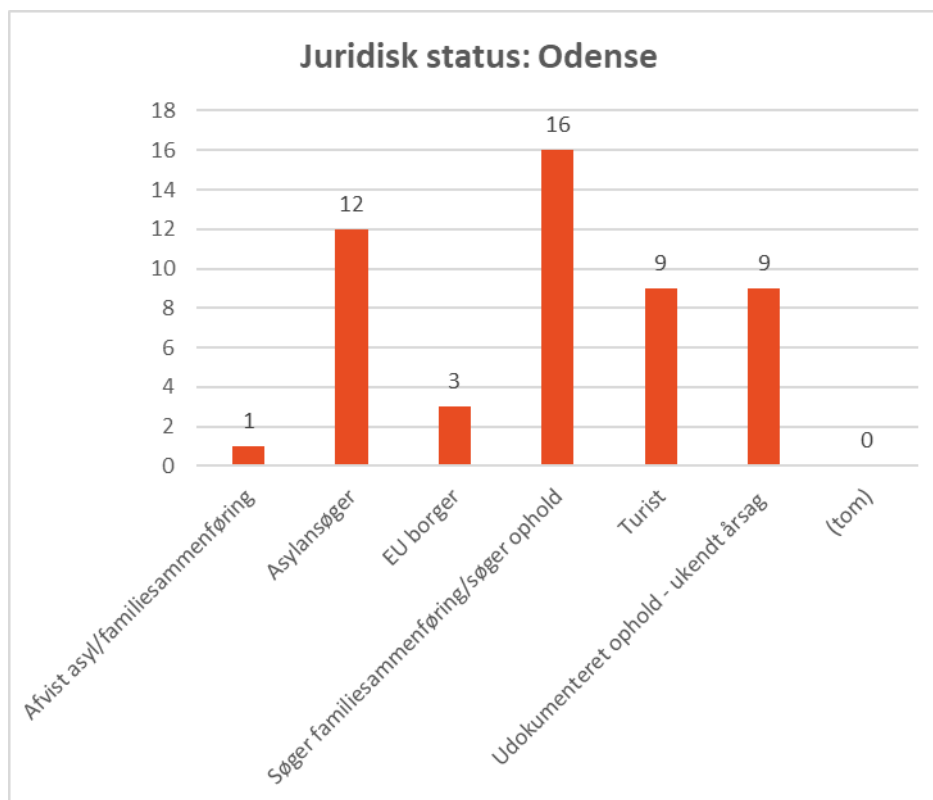
Antal nye patienter (nej) og gengangere (ja). Odense 2022

Nationalitet og opholdsstatus

Størstedelen af patienterne, som henvender sig i klinikken i Odense, kommer i 2022, som året før, primært fra Asien, herunder Thailand. Herefter er gruppen Østeuropa, Afrika og EU-lande. Langt de fleste patienter, der henvender sig til klinikken i Odense, er kvinder som søger familiesammenføring med en herboende mand.

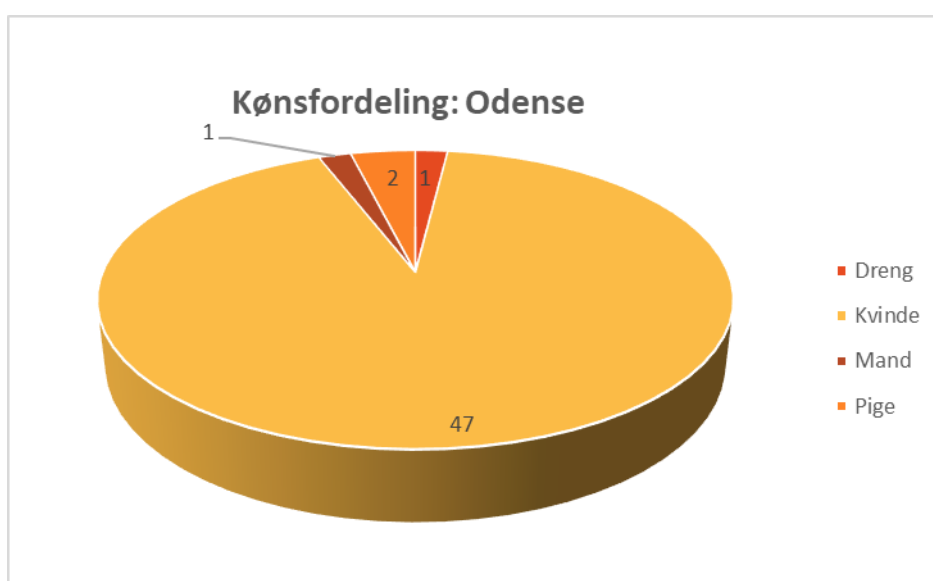
Antal patienten geografisk fordelt. Odense 2022. Se bilag 1, som uddybende forklaring til den geografisk inddeling

Antal patienter fordelt efter deres juridiske status i Danmark. Odense 2022

Køn og aldersfordeling

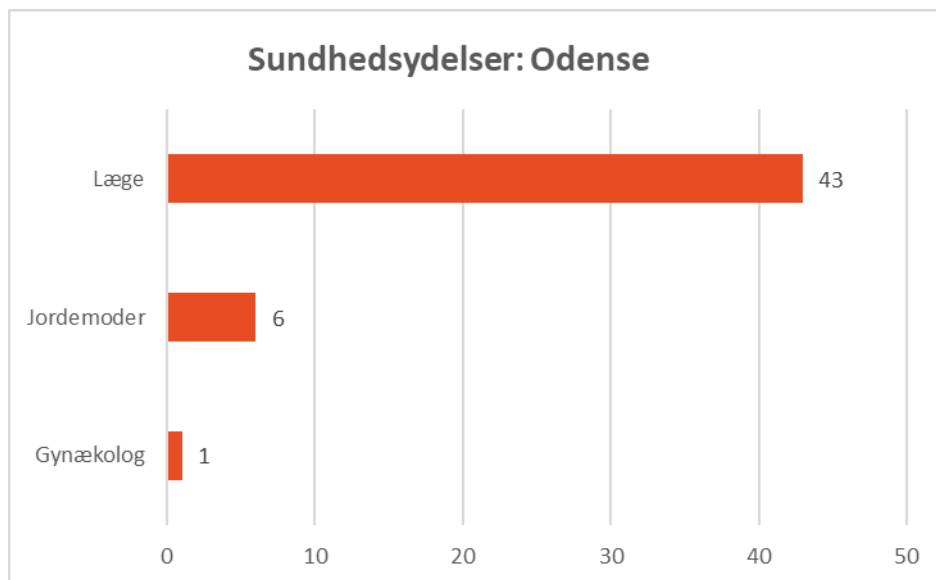
Samlet set har der i 2022 kun være en enkelt mandlig patient og to drenge, hvorfor kvinderne må siges at udgøre stort set samtlige af patienterne i Odense. Kvinderne er primært i aldersgruppen 19-40 år.

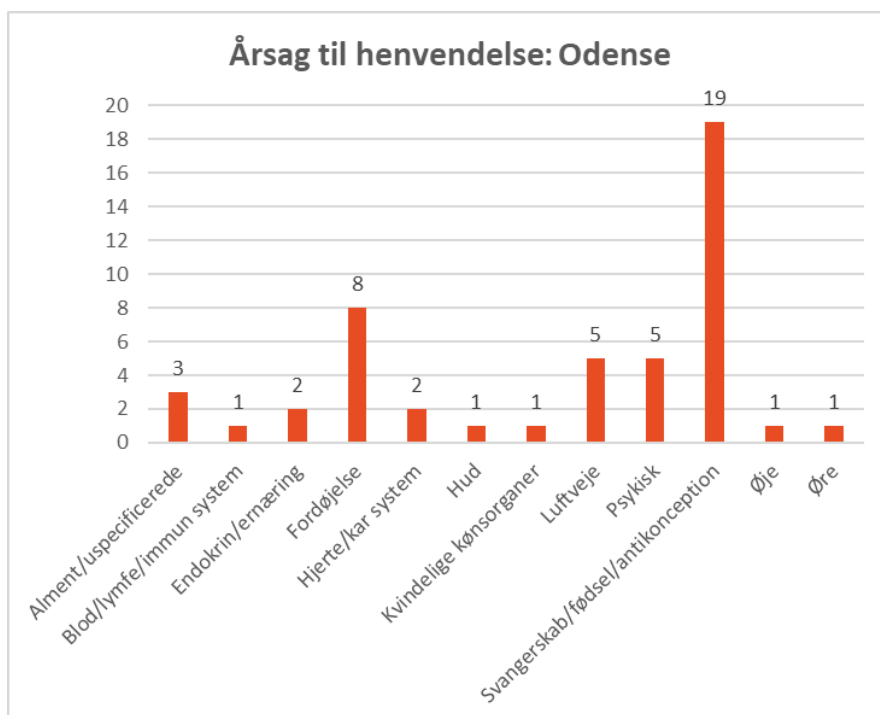
Kønsfordeling. Odense 2022

Behovet for ydelser og årsag til henvendelse

Behovet for ydelser i Odense skal ses i lyset af, at hovedparten af patienterne er kvinder mellem 19-40 år. Størstedelen søger lægehjælp, og en del til jordemoder. Mange af patienthenvendelserne er relateret til svangerskab.

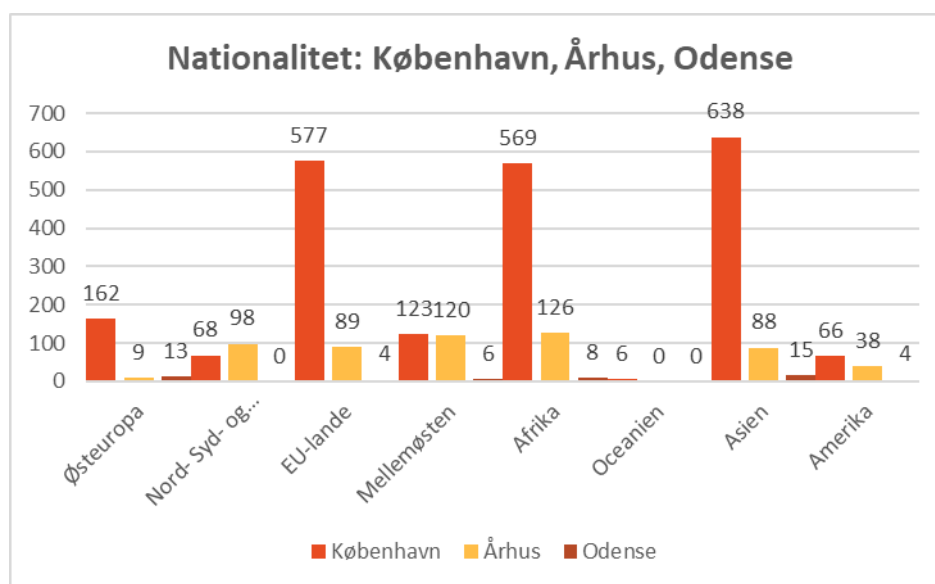
Antal patienter fordelt på, hvilken sundhedsfaglige ydelse de har haft brug for.
Odense 2022

Kategorisering af sygdomme er opdelt efter "International Classification of Primary Care – 2th Edition i en forsimplet udgave. Se bilag 2. Odense 2022

STIGNING AF PATIENTER FRA EU-LANDE

Antallet af EU-borgere udgør en stigende antal af patienthenvendelserne. I 2022 udgjorde EU borgere over 26% af alle patienthenvendelser i København, og over 15% i Århus. Svarende til en stigning i antal i København med 127 patienter, og Århus med 29. Vi kan ud fra de tilgængelige data, ikke sige hvorfor der er en stigning i antallet af EU-borgere, men der kan være tale om EU-borgere med lovligt ophold i Danmark, som ikke er dækket af deres sundhedsforsikring fra hjemlandet og dermed ikke har et EU-sundhedskort¹¹.

Patienterne geografisk fordelt. Klinikkerne på tværs. København, Århus og Odense 2022

Det er vigtigt at huske på, at målgruppen for klinikken er meget uhomogen og ændres over tid afhængig af gældende Dansk lovgivning og globale migrationsmønstre¹². At målgruppen af patienter som helhed er uhomogen, har betydning for den måde, budskabet om klinikken skal udbredes på og hvilke ydelser, der skal tilbydes i henholdsvis København, Århus og Odense. De forskellige patientgrupper har forskellige behov for sundhedshjælp, og får måske kendskab til Sundhedsklinikken via forskellige netværk og måder.

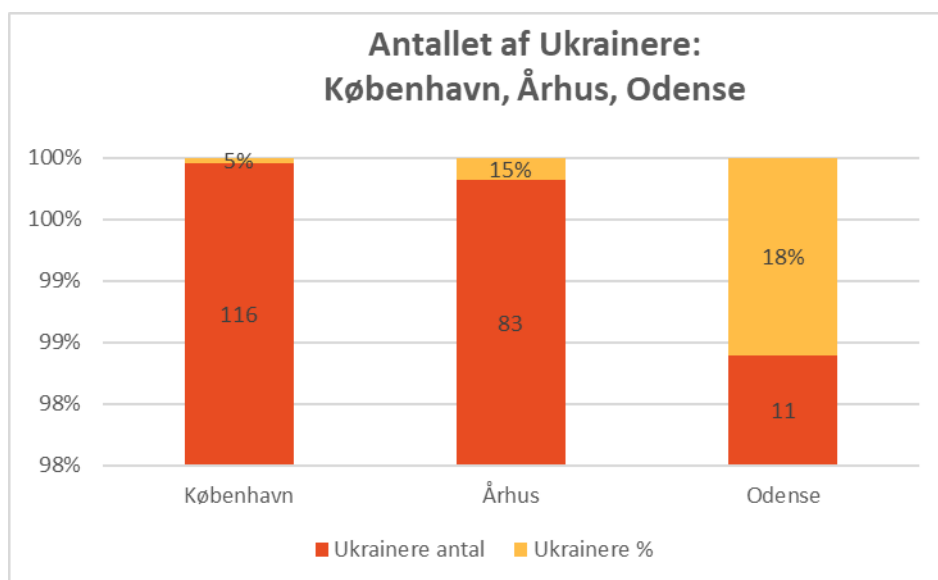
¹¹ <https://lifeindenmark.borger.dk/healthcare/health-insurance/blue-european-health-insurance-card>

¹² Mountz, A. and Mohan, S. (2022) Human migration in a new era of mobility: intersectional and transnational approaches, *Global Social Challenges Journal*, 1: 2022 59–75, DOI: 10.1332/RFXW5601

PATIENTER FRA UKRAINE

I starten af 2022 blev Ukraine invaderet af Rusland, og mange flygtede ud af landet i sikkerhed, herunder en del til Danmark¹³. Inden særloven blev godkendt i det Danske Folketing i maj 2022¹⁴, var der kun hjemmel i sundhedsloven til at yde akut behandling til personer, som opholder sig i landet midlertidigt, men der fandtes ikke til at starte med hjemmel til at yde anden form for nødvendig sundhedsmæssig behandling og udskrivelse af recepter til kronisk sygdom.

Da situationen var uventet, modtog særligt klinikken i Århus mange henvendelser fra personer fra Ukraine, hvoraf en del bl.a. havde brug for hurtig hjælp til blandt andet recepter på livsvigtig medicin, spørgsmål om eventuel videre behandling af sygdom, der var påbegyndt i Ukraine. I klinikken i Århus har patienter fra Ukraine i 2022 udgjort 15% af det samlede antal patienthenvendelser, i Odense 18% og i København 5%. Den tilsyneladende store andel af Ukrainere i Odense, skal ses i lyset af det lille samlede antal patienthenvendelser.

Antal ukrainske patienter København, Århus, Odense 2022

Udover de mange konkrete patienthenvendelser, modtog klinikken også mange henvendelser på telefon og e-mail fra mange fra danske borgere, der ønskede at hjælpe Ukrainere, og fra ansatte og medarbejdere i danske kommuner etablere modtagecentre.

¹³ <https://us.dk/media/10548/saerlov-pr-26032023.pdf>

¹⁴ <https://www.sst.dk/da/Viden/Sundhedsvaesen/Beredskab/Krigen-i-Ukraine/Adgang-til-sundhedsvaesenet>

AFSLUTTENDE KOMMENTAR

Denne årsrapport med data om de mange henvendelser fra personer fra Ukraine, peger på at vores arbejde kan være med til at spille en aktiv rolle i akutte og aktuelle kriser i Danmark. Som under Corona pandemien, har det på grund af den fantastiske frivillige indsats været muligt at tilbyde læge- og sundhedshjælp til nogle af de allermest sårbare og udsatte. Der er med andre ord fortsat behov for Sundhedsklinikken.

Selvom Danmark er et lille land, peger tallene for patienthenvendelser på, at der er forskel på patientgruppen i henholdsvis København, Århus og Odense, hvad angår køn, alder og nationalitet. De tilgængelige data i denne rapport kan dog ikke beskrive, hvorfor billedet af patienter er forskelligt, da der ikke er indsamlet data til at kunne besvare dette spørgsmål.

I Odense har patienterne primært nationalitet fra Asien, mens der i klinikken i København ses patienter delt i tre primært grupper med nationalitet fra henholdsvis Afrika, Asien og EU-lande. I klinikken i Århus ses patienter fra primært Mellemøsten og Afrika.

I København er kønsfordelingen mellem mænd og kvinder cirka ligeligt fordelt. Mens der derimod er en overvægt at kvinder i både Århus og Odense

Yderligere information om klinikken kan fås ved henvendelse til sundhedsklinikken@rodekors.dk eller på tlf.nr. 3171 6164. Se også sundhedsklinikkens hjemmeside: <https://www.rodekors.dk/vores-arbejde/sundhedsklinik>

Denne rapport er skrevet af Rikke Dalsted og statistik af Martina Oberleitner.

BILAG 1. GEOGRAFISK INDDDELING AF VERDENEN

FN's geografisk inddeling af verden har primært til formål at inddele verden demografisk, hvilket overordnet også er vores mål. FN inddeler verden i 5 geografiske områder. Afrika, Amerika, Asien, Europa. Oceanien. Da vi har brug for en mere specifik inddeling af Europa operer vi kun med 4 af FN's 5 demografiske inddeling. Ligeledes vil vi gerne synliggøre Mellemøsten som et selvstændigt område, hvorfor disse lande er taget ud af de nedenstående områder.

Verden ifølge FN: <https://unstats.un.org/unsd/methodology/m49/>

Afrika	Afrika	Asien	Amerika
Algeriet	Nigeria	Afghanistan	Antigua og Barbuda
Angola	Rwanda	Bangladesh	Argentina
Benin	Senegal	Bhutan	Bahamas
Botswana	Seychelles	Brunei	Barbados
Burkina Faso	Sierra Leone	Cambodia	Belize
Burundi			
Cameroun	Somalia	Filippinerne	Bolivia
Chad	Sudan	Indien	Brasilien
Comoros	Swaziland	Indonesien	Chile
Congo	Sydafrika	Japan	Colombia
Den Centralafrikanske Republik	Tanzania	Kasakhstan	Costa Riga
Djibouti	Togo	Kina	Cuba
Elfenbenskysten	Tunesien	Kirgizstan	Dominica
Eritrea	Uganda	Nord og- Sydkorea	Dominikanske Republik
Etiopien	Vestsahara	Laos	El Salvador
			Ecuador
Gabon	Zambia	Malaysia	Grenada
Gambia	Zimbabwe	Maldiverne	Guatemala
Ghana	Ægypten	Mongoliet	Gyana
Guinea		Myanmar	Haiti
Guinea-Bissau	Oceanien	Nepal	Honduras
Kap Verde	Australien	Pakistan	Jamaica
Kenya	Fiji	Singapore	Mexico
Lesotho	Kiribati	Sri Lanka	Nicaragua
Liberia	Marshalløerne	Taiwan	Panama
Libyen	Micronesia	Tajikistan	Paraguay
Madagaskar	Nauru	Thailand	Peru
Malawi	New Zealand	Turmenistan	Suriname
Mali	Palau	Uzbekistan	Uruguay
Marokko	Papua New Guinea	Vietnam	Venezuela
Mauritania	Samoa		Canada
Mauritius	Solomon øerne		Trinidad og Tobago
Mozambique	Tonge		
Namibia	Tuvalu		
Niger	Vanuata		

Geografisk inddeling af Mellemøsten og Europa

Mellemøsten er ikke i sig selv et geografisk område, og hvordan det defineres, afhænger af hvilket formål man har med inddelingen; Geopolitisk, kulturel, historisk eller religiøst. Vi vil som beskrevet gerne vil synliggøre Mellemøsten som et selvstændigt geografisk område og har brugt Verdensbankens definition af Mellemøsten til dette.

Mellemøsten ifølge verdensbanken

<https://data.worldbank.org/region/middle-east-and-north-africa?view=chart>

Europa ifølge EU

<https://www.vocabularyserver.com/eurovoc/en/index.php?tema=16557&/europe>

Tyrkiet er et land, der geografisk befinder sig i en gråzone. Den europæiske del af Tyrkiet omfatter kun ca. 3 % af landets samlede areal, mens resten geografisk hører ind under det sydvestlige Asien. EU har ikke en klar definition af Tyrkiets geografiske placering: Landet er med i det europæiske råd, men der er også referencer til Tyrkiet politisk, økonomisk m.m. Fordi EU løbende forhandler om Tyrkiets optagelse i EU placeres Tyrkiet under kategorien Nord- Syd- og Vesteuropa.

Østeuropa. Ikke EU-lande	EU-lande	Mellemøsten
Albanien	Belgien	Bahrain
Armenien	Bulgarien	De Forenede Arabiske Emirater
Azerbajjan	Cypern	Irak
Bosnien-Herzegovina	Danmark	Iran
Georgien	Estland	Israel
Hviderusland	Finland	Jordan
Kosovo	Frankrig	Kuwait
Moldova	Grækenland	Libanon
Montenegro	Holland	Oman
Rusland	Irland	Palæstina
Serbien	Italien	Qatar
Slovenien	Kroatien	Saudi Arabien
Ukraine	Letland	Syrien
Makedonien	Litauen	Yemen
Nord-Syd- og Vesteuropa. Ikke EU-lande	Luxembourg	
Andorra	Malta	
Færøerne	Polen	
Island	Portugal	
Lichtenstein	Rumænien	
Monaco	Slovakiet	
Norge	Spanien	
San Marino	Sverige	
Schweiz	Tjekkiet	
England	Tyskland	
Tyrkiet	Ungarn	
	Østrig	

BILAG 2: KLASSIFICERING AF HENVENDELSERÅRSAG

Klagerne er klassificeret i en forenklet udgave af ICPC-2 (International Classification of Primary Care – 2nd Edition). Klassificeringen er *ikke* udtryk for en lægediagnose.

Alment/uspecificerede	Fordøjelse	Hjerte/kar system	Luftveje
Almen smerte	Abdominal smerter	Smerte i hjerte	Smerter fra luftvejene
Kulderystelser	Smerter i epigasteriet	Trykken/knugen i hjertet	Åndenød
Feber	Halsbrand	Hjertebanken	Hoste
Almen svækkelse	Smerter i rectum/anus	Uregelmæssig hjeterytme	Næseblødning
Feber	Dyspesi/fordøjelsesbesvær	Ødem	Snue/nysen
Besvimelse	Kvalme	Frygt for hjertesygdom	Symptomer fra næse/bihulevæg
Koma	Opkastning	Frygt for forhøjet blodtryk	Symptom/klage fra luftvejene
Hævelse	Diarre	Frygt for hjerte/kar sygdom	Øvre luftvejsinfektioner
Svedproblem	Forstoppelse	Symptom/klage fra hjerte/kar sygdom	Bronkitis
Smerter i brystet	Gulsot	Infektion i hjerte/kar system	Influenza
Blødning	Blodopkast	Iskæmisk hjertesygdom med angina pectoris	Lungebetændelse
Bange for kræft	Melæna	Hjertesvigt	KOL
Bange for sygdom	Symptomklage fra tand/tandpine	Atrieflimmer	Astma
Alment symptom	Symptomklage fra mund/tunge/kæbe	Forhøjet blodtryk	Høfeber
Tuberkulose	Synkebesvær	Apopleksi	Hyperventilation
Mæslinger	Forstørret lever	Arteriosklerose	
Skoldkopper	Udspilet abdomen	Lungeemboli	
Malaria	Klager fra fordøjelsessystem	Åreknuder på ben	
Røde hunde	Gastrointestinal infektion		
Mononukleose	Skade på fordøjelsessystemet		
Virusinfektion	Sygdom i tandkød/tand		
Infektionssygdom	Sygdom i mund/tunge/læbe		
Allergi/allergisk reaktion	Sygdom i spiserør		
Blodprøve	Mavesår		
Svar på blodprøve	Brok		
	Leversygdom/hepatitis		
	Hæmoride		
	Hals		
Urinveje	Blod/lymfe/ Immun system	Muskel/skelet system	Endokrin/ernæring
Smerter ved vandladning	Sygdomsklage ved blod	Symptom/klage fra knogler	Nedsat appetit

Hyppig vandladning	Frygt for HIV/AIDS	Symptom/klage fra led	Generelle ernæringsproblemer
Urininkontinens	Hodgkins sygdom/lymfom	Symptom/klage fra muskel	Abnorm vægtstigning
Vandladningsproblemer	Leukæmi	Frygt for kræft i muskel- skeletsystem	Abnormt vægttab
Symptom/klage fra nyre	Vitamin B mangel	Knoglefrakturer	Dehydrering
Symptomer/klage fra urinvejene	Jernmangel	Artrose	Struma
Urinvejssygdom	uspecifik anæmi	Sygdom i muskel- skeletsystem	Fedme
	HIV/AIDS infektion		Diabetes
	Vaccination		Urinsur gigt
			Lipidforstyrrelser
			Vitaminmangel
Øje	Mandlige kønsorganer	Kvindelige kønsorganer	Hud
Smerte i øjet	Smerte i penis	Smerte i kønsorgan	Smerter/ømhed i hud
Rødt øje	Smerte i testikler	Menstruationssmerter	Kløe
Sekretion fra øjet	Udflåd fra urinrør hos mand	Menstruationsproblemer (f.eks. uregelmæssig eller hyppige menstruationer)	Vorter
Synsklage	Symptom/klage fra penis	Udflåd fra vagina	Udslet
Frygt for øjensygdom	Prostataproblemer	Symptomer/klage fra vagina	Ændret hudfarve
Infektøs øjenbetændelse	Symptom/klage vedr. seksuel funktion hos mand	Symptomer/klage fra vulva	Infektion i finger/tå
Allergisk øjenbetændelse	Frygt for seksuelt overført sygdom hos mand	Symptomer/klage fra underliv	Bylder
Øjenskade	Syfilis	Smerte/knude i brystet	Forbrænding/skoldning
Fremmedlegeme i øjet	Gonore	frygt for seksuelt overført sygdom kvinde	Skader på hud
Blødning i øjet	Herpes i genitalierne	Syfilis	Symptomer/klage fra negl
Svagt syn	Forhudsfor snævring	Gonore	Symptomer/klager fra hud
Øre	Sygdom i kønsorgan hos mand	Seksuel dysfunktion	Herpes
Øresmerter	Klamydia	Svampe infektion	Svamp
Klage over høreproblemer		Underlivsbetændelse	Hudinfektioner
Tinnitus	Nervesystem	Klamydia	Nedgroet negl
Øreflåd	Hovedpine	Herpes i genitalierne	Psoriasis
Blødning fra øret	Ansigtssmerter		Allergisk kontaktdermatit
Symptom/klage fra øret	Rastløse ben	Svangerskab/fødsel og antikonception	Diverse hudsygdomme
Betændelse i øret	Paræstesier	Almen svangerskabskontrol	Akne
Fremmedlegeme i øret	Føleforstyrrelser	Problemer i svangerskabet	Kroniske sår i huden
Øre skader	Krampeanfald	Svangerskabsforebyggelse	Nældefeber
Voksprop i øregangen	Ufrivillige bevægelser	Uønsket svangerskab	

Støjskade	Forstyrrelse i lugt/smagssans	Spontan abort	
Døvhed	Svimmelhed	Provokeret abort	Psykisk
Sygdom i øret	Lammelse	Sygdom under svangerskab/fødsel	Angst/nervøsitet
	Taleforstyrrelser		Akut belastningsreaktion
	Symptom/klage fra nervesystemet		Nedtrykthed
	Epilepsi		Søvnforstyrrelser
	Migræne		Manglende seksuel lyst
	Skade på nervesystemet		Kronisk alkoholmisbrug
			Medicin- og stofmisbrug
			Hukommelsessvigt
			Psykiatriske sygdomme (skizofreni, psykose m.m.)